TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2018. gada 13. novembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Eiropas Savienības pilsonība – LESD 18. un 21. pants – Dalībvalstij adresēts trešās valsts lūgums izdot Savienības pilsoni, kurš ir citas dalībvalsts pilsonis un ir izmantojis savas tiesības uz brīvu pārvietošanos pirmajā no šīm dalībvalstīm – Lūgums, kas iesniegts, lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu, nevis lai veiktu krimināltvajāšanu – Izdošanas aizliegums, kas tiek piemērots tikai valsts pilsoņiem – Brīvas pārvietošanās ierobežojums – Attaisnojums, kas balstīts uz nesodāmības novēršanu – Samērīgums

Lieta C-247/17

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, kuru *Korkein oikeus* (Augstākā tiesa, Somija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2017. gada 12. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2017. gada 16. maijā, tiesvedībā par izdošanas procedūru attiecībā uz

Denis Raugevicius.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietniece R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], palātu priekšsēdētāji Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], M. Vilars [*M. Vilaras*], J. Regans [*E. Regan*], F. Biltšens [*F. Biltgen*] un K. Likurgs [*C. Lycourgos*], tiesneši M. Ilešičs [*M. Ilešič*], E. Levits, L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*] (referents) un S. Rodins [*S. Rodin*],

ģenerāladvokāts: Ī. Bots [*Y. Bot*],

sekretārs: M. Aleksejevs [*M. Aleksejev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2018. gada 14. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– Somijas valdības vārdā – *H. Leppo*, pārstāve,

– Čehijas Republikas valdības vārdā – *M. Smolek*, *J. Vláčil* un *J. Pavliš*, pārstāvji,

– Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *M. Hellmann*, kā arī *S. Weinkauff*, pārstāvji,

– Īrijas vārdā – *M. Browne* un *J. Quaney*, kā arī *A. Joyce*, pārstāvji, kuriem palīdz *M. Gray*, *BL*,

– Kipras valdības vārdā – *E. Zachariadou*, *E. Neofytou* un *M. Spiliotopoulou*, pārstāves,

* Tiesvedības valoda – somu.

– Lietuvas valdības vārdā – *D. Kriaučiūnas* un *V. Čepaitė*, pārstāvji,

– Ungārijas valdības vārdā – *M. Z. Fehér* un *G. Koós*, kā arī *R. Kissné Berta*, pārstāvji,

– Austrijas valdības vārdā – *G. Eberhard*, pārstāvis,

– Rumānijas valdības vārdā – *C.-R. Canțăr*, kā arī *R. Mangu*, *E. Gane* un *C.-M. Florescu*, pārstāvji,

– Zviedrijas valdības vārdā – *A. Falk*, *H. Shev*, *C. Meyer-Seitz*, *L. Zettergren* un *A. Alriksson*, pārstāves,

– Eiropas Komisijas vārdā – *S. Grünheid*, kā arī *R. Troosters* un *M. Huttunen*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2018. gada 25. jūlija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 18. panta pirmo daļu un 21. pantu.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar Somijas iestādēm iesniegtu Krievijas iestāžu lūgumu izdot *Denis Raugevicius*, Lietuvas un Krievijas pilsoni, lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu.

Atbilstošās tiesību normas

Eiropas Konvencija par izdošanu

3 1957. gada 13. decembra Eiropas Konvencijas par izdošanu (turpmāk tekstā – "Eiropas Konvencija par izdošanu") 1. pantā ir noteikts:

"Līgumslēdzējas Puses saskaņā ar šajā [k]onvencijā izklāstītajiem noteikumiem un nosacījumiem apņemas nodot cita citai visas personas, attiecībā uz kurām Pieprasītājas Puses kompetentās varas iestādes ir uzsākušas procesuālās darbības sakarā ar nodarījumu vai arī attiecībā uz kurām minētās varas iestādes vēlas izpildīt sodu vai aresta orderi."

4 Šīs konvencijas 6. pantā "Pilsoņu izdošana" ir paredzēts:

"1.

a) Līgumslēdzējai Pusei ir tiesības atteikties izdot savus pilsoņus.

b) Ikviena Līgumslēdzēja Puse vienlaikus ar parakstīšanu vai iesniedzot ratifikācijas vai pievienošanās dokumentu var iesniegt paziņojumu, kurā tā, ciktāl tas uz šo Līgumslēdzēju Pusi attiecas, definē terminu "pilsonis" šīs [k]onvencijas izpratnē.

c) Pilsonība ir nosakāma tāda, kāda tā bijusi brīdī, kad pieņemts lēmums par izdošanu. [..]

2. Ja lūguma Saņēmēja Puse neizdod savu pilsoni, tai pēc Pieprasītājas Puses lūguma lieta ir jānodod izskatīšanai savām kompetentajām varas iestādēm, lai tās veiktu procesuālās darbības, ja tādas uzskatāmas par nepieciešamām. Šajā nolūkā, izmantojot 12. panta 1. punktā paredzētos līdzekļus, bez maksas ir jānosūta ar nodarījumu saistītā informācija un lietiskie pierādījumi. Pieprasītāja Puse ir jāinformē par tās lūguma rezultātiem."

5 Minētās konvencijas 10. pantā "Termiņa izbeigšanās" ir noteikts:

"Izdošana nav pieļaujama, ja pieprasīto personu vai nu saskaņā ar Pieprasītājas Puses, vai arī saskaņā ar lūguma Saņēmējas Puses likumdošanas aktiem vairs nevar pakļaut kriminālvajāšanai vai sodīt termiņa izbeigšanās dēļ."

6 Šīs pašas konvencijas 17. pantā ir paredzēts:

"Ja izdošanu vai nu par vienu un to pašu nodarījumu, vai arī par dažādiem nodarījumiem vienlaikus lūdz vairāk nekā viena valsts, lūguma Saņēmējai Pusei ir jāpieņem lēmums, ievērojot visus apstākļus, it īpaši nodarījumu relatīvo smagumu un izdarīšanas vietu, attiecīgo lūgumu datumus, pieprasītās personas pilsonību un iespēju to vēlāk izdot citai valstij."

7 Somijas Republika ir sniegusi šādu paziņojumu Eiropas Konvencijas par izdošanu 6. panta izpratnē (turpmāk tekstā – "paziņojums"):

"Šīs konvencijas izpratnē termins "pilsonis" nozīmē Somijas, Dānijas, Islandes, Norvēģijas un Zviedrijas pilsoņus, kā arī ārvalstniekus, kuru domicils ir šajās valstīs."

Somijas tiesības

8 Atbilstoši Somijas Konstitūcijas, redakcijā, kas piemērojama pamatlietas faktiem, 9. panta trešajai daļai "Somijas pilsoni pret viņa gribu nevar izdot vai nosūtīt uz citu valsti. Taču ar likumu var noteikt, ka Somijas pilsoni, ņemot vērā noziedzīgu nodarījumu vai tiesvedības nolūkos, [..] var izdot vai nosūtīt uz valsti, kurā tiek nodrošinātas viņa cilvēktiesības un tiesiskā aizsardzība".

9 Atbilstoši *rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta annettu laki* (456/1970) (Likums 456/1970 par izdošanu noziedzīga nodarījuma dēļ, turpmāk tekstā – "Likums par izdošanu") 2. pantam Somijas pilsonis nevar tikt izdots.

10 Likuma par izdošanu 14. panta pirmajā daļā ir paredzēts:

"Tieslietu ministrija izlemj, vai izdošanas lūgums ir jāapmierina."

11 Šī likuma 16. panta pirmajā daļā ir noteikts:

"Ja persona, kuras izdošana ir lūgta, izmeklēšanas laikā vai pirms lēmuma pieņemšanas pēc būtības Tieslietu ministrijai iesniegtā procesuālā rakstā ir paziņojusi, ka tās ieskatā nav izpildīti izdošanas juridiskie priekšnoteikumi, ministrijai, ja izdošanas lūgums netiek noraidīts uzreiz, pirms lēmuma pieņemšanas pēc būtības ir jālūdz atzinums *Korkein oikeus* [(Augstākā tiesa, Somija)]. Ministrija var lūgt atzinumu arī citos gadījumos, ja tā to uzskata par nepieciešamu."

12 Likuma par izdošanu 17. pants ir formulēts šādi:

"*Korkein oikeus* [(Augstākā tiesa)], ņemot vērā šī likuma 1.–10. panta normas un attiecīgās Somijai saistošas starptautiska nolīguma tiesību normas, pārbauda, vai izdošanas lūgums var tikt apmierināts.

Ja *Korkein oikeus* [(Augstākā tiesa)] ieskatā izdošanai pastāv šķēršļi, izdošanas lūgums nevar tikt apmierināts."

13 Atbilstoši *kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanosta annettu laki* (21/1987) (Likums 21/1987 par starptautisko sadarbību konkrētu krimināls odu izpildē) tādas valsts tiesas, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts, piemērots brīvības atņemšanas sods var tikt izciests Somijā. Šā likuma 3. pantā ir paredzēts:

"Sods, kuru ir piemērojusi ārvalsts tiesa, var tikt izciests Somijā, ja:

1) spriedums valstī, kurā tas ir ticis pasludināts, ir stājies likumīgā spēkā un ir izpildāms;

[..]

3) to ir lūgusi vai tam ir piekritusi valsts, kurā sods ir ticis piemērots.

Brīvības atņemšanas sods atbilstoši pirmajai daļai var tikt izpildīts Somijā, ja notiesātā persona ir Somijas pilsonis vai ārvalstnieks, kura pastāvīgā dzīvesvieta ir Somijā, un notiesātā persona ir tam piekritusi. [..]"

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

14 Krievijas tiesa 2011. gada 1. februārī atzina *D. Raugevicius* par vainīgu ar narkotiskajām vielām saistīta noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, viņam uzglabājot 3,04 gramus heroīna saturošu maisījumu bez nolūka to realizēt, un piesprieda viņam brīvības atņemšanas sodu ar soda izpildes atlikšanu.

15 2011. gada 16. novembrī kāda no Ļeņingradas apgabala (Krievija) tiesām uzraudzības pienākumu neievērošanas dēļ atsauca šo soda izpildes atlikšanu un piesprieda *D. Raugevicius* brīvības atņemšanas sodu uz četriem gadiem.

16 2016. gada 12. jūlijā attiecībā uz *D. Raugevicius* tika izdots starptautiskais aresta orderis.

17 2016. gada 12. decembrī Somijas pirmās instances tiesa noteica *D. Raugevicius* aizliegumu izbraukt no šīs dalībvalsts.

18 2016. gada 27. decembrī Krievijas Federācija nosūtīja Somijas iestādēm lūgumu apcietināt un izdot *D. Raugevicius* Krievijai, lai varētu izpildīt brīvības atņemšanas sodu.

19 *D. Raugevicius* iebilda pret izdošanu, tostarp norādot, ka viņš jau ilgstoši dzīvo Somijā un ka viņš ir divu šajā dalībvalstī dzīvojošu bērnu, kuriem ir Somijas pilsonība, tēvs.

20 Tieslietu ministrija 2017. gada 7. februārī lūdza *Korkein oikeus* (Augstākā tiesa) sniegt atzinumu par to, vai pastāv juridisks šķērslis *D. Raugevicius* izdošanai Krievijai.

21 *Korkein oikeus* (Augstākā tiesa) uzskata, ka tā ir "tiesa" ar LESD 267. pantu saistītās Tiesas judikatūras izpratnē, pat gadījumā, kad tās iesaistīšanās notiek, sniedzot atzinumu saistībā ar izdošanas lūgumu. Minētā tiesa norāda, ka tā atbilst ar šo jēdzienu saistītajiem kritērijiem, kurus Tiesa tostarp ir atgādinājusi 2012. gada 19. decembra spriedumā *Epitropos tou Elegktikou Synedriou* (C-363/11, EU:C:2012:825, 18. punkts), jo tā ir izveidota ar likumu, tā ir pastāvīga, tās jurisdikcijai ir obligāts raksturs, tiesvedība tajā notiek atbilstoši sacīkstes principam, tā piemēro tiesību normas, kā arī tā ir neatkarīga. Turklāt tajā patiešām ir ierosināta lieta, jo *D. Raugevicius* ir apstrīdējis viņa izdošanu, un

Tieslietu ministrijas ieskatā Krievijas Federācijas lūgums nav nekavējoties noraidāms. Visbeidzot *Korkein oikeus* (Augstākā tiesa) piebilst, ka atzinums, kas tai ir jāsniedz, ir saistošs un tādējādi attiecīgais izdošanas lūgums nevarēs tikt apmierināts, ja tā uzskatīs, ka pastāv šķērslis lūgtajai izdošanai.

22 Iesniedzējtiesa uzskata, ka 2016. gada 6. septembra spriedumā *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630) Tiesa, pamatojoties uz LESD 18. un 21. pantu, ir atzinusi, ka izdošanas jomā piemērojamās tiesību normas var ietekmēt citu dalībvalstu pilsoņu brīvību pārvietoties un uzturēties Savienībā. Tādējādi šīs normas ir izvērtējamas arī nediskriminācijas aspektā.

23 *Korkein oikeus* (Augstākā tiesa) tomēr norāda uz atšķirībām starp šobrīd izskatāmo lietu, kura attiecas uz izdošanas lūgumu soda izciešanas nolūkā, un lietu, kurā tika taisīts iepriekš minētais spriedums un kura attiecās uz izdošanas lūgumu kriminālvajāšanas veikšanai.

24 Minētā tiesa it īpaši norāda, ka, lai arī principā lūguma saņēmējai dalībvalstij ir pienākums uzsākt kriminālvajāšanu pret savas valsts pilsoņiem, ja tie nav izdoti, līdzvērtīgs pienākums nodrošināt tiem trešajā valstī piespriestā soda izciešanu valsts teritorijā nepastāvot.

25 Šādos apstākļos *Korkein oikeus* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai valsts tiesību normas par izdošanu noziedzīga nodarījuma dēļ, ņemot vērā citas dalībvalsts pilsoņu pārvietošanās brīvību, neatkarīgi no tā, vai uz konvencijas par izdošanu balstīts trešās valsts izdošanas lūgums tiek iesniegts ar mērķi izpildīt brīvības atņemšanas sodu vai – kā lietā, kurā tika taisīts 2016. gada 6. septembra spriedums *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630), – veikt kriminālvajāšanu, ir jāvērtē vienādi? Vai nozīme ir tam, ka persona, kuras izdošana tiek lūgta, ir ne tikai Savienības pilsonis, bet arī tās valsts pilsonis, kas ir iesniegusi izdošanas lūgumu?

2) Vai ar valsts tiesisko regulējumu, saskaņā ar kuru tikai valsts pilsoņi netiek izdoti soda izpildei ārpus Savienības, citas dalībvalsts pilsoņiem nepamatoti tiek radīta nelabvēlīgāka situācija? Vai arī gadījumā, kad runa ir par izpildi, ir jāpiemēro Savienības tiesību mehānismi, ar kuriem leģitīms mērķis var tikt sasniegts mazāk ierobežojošā veidā? Kā ir jāatbild uz izdošanas lūgumu, ja tas ir ticis paziņots citai dalībvalstij, izmantojot šādus mehānismus, taču tā, piemēram, juridisku šķēršļu dēļ neveic pasākumus attiecībā uz savas valsts pilsoņiem?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

26 Ar šiem jautājumiem, kuri ir jāizvērtē kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai LESD 18. un 21. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja trešā valsts ir iesniegusi lūgumu izdot Savienības pilsoni, kurš ir īstenojis savas tiesības uz brīvu pārvietošanos, nevis lai veiktu kriminālvajāšanu, bet gan lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu, lūguma saņēmējai dalībvalstij, atbilstoši kuras valsts tiesībām ir aizliegts izdot tās pilsoņus soda izpildei ārpus Savienības un ir paredzēta iespēja, ka šāds ārvalstīs piemērots sods var tikt izciests tās teritorijā, ir jāizvērtē, vai pastāv tāds alternatīvs pasākums izdošanai, kas mazākā mērā aizskartu šo tiesību uz brīvu pārvietošanos īstenošanu.

27 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka tāds Savienības pilsonis kā *D. Raugevicius*, kurš ir dalībvalsts, šajā gadījumā Lietuvas Republikas, pilsonis un kurš ir pārcēlies uz citu dalībvalsti, šajā gadījumā Somijas Republiku, ir izmantojis savu pārvietošanas brīvību un tādējādi viņa situācija ietilpst LESD 18. panta piemērošanas jomā, kurā ir paredzēts nediskriminācijas pilsonības dēļ princips (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 6. septembris, *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 31. punkts).

28 Turklāt ar valsts tiesību normu, atbilstoši kurai ir aizliegts izdot vienīgi Somijas pilsoņus, ir ieviesta atšķirīga attieksme starp minētajiem pilsoņiem un citu dalībvalstu pilsoņiem. Tādējādi ar šādu tiesību normu tiek radīta nevienlīdzīga attieksme, kas var ietekmēt citu dalībvalstu pilsoņu brīvību pārvietoties Savienībā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 6. septembris, *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 32. punkts).

29 Šo konstatējumu neatspēko apstāklis, ka dalībvalsts, kas nav lūguma saņēmēja dalībvalsts, pilsonim, tādam kā *D. Raugevicius*, ir arī trešās valsts, kas ir šī lūguma iesniedzēja, pilsonība. Proti, dubultā dalībvalsts un trešās valsts pilsonība nevar liegt attiecīgajai personai brīvības, kas tai kā dalībvalsts pilsonei izriet no Savienības tiesībām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1992. gada 7. jūlijs, *Micheletti* u.c., C-369/90, EU:C:1992:295, 15. punkts).

30 No tā izriet, ka tādā situācijā kā pamatlietā nevienlīdzīga attieksme, ļaujot izdot tādu Savienības pilsoni, kurš ir citas dalībvalsts pilsonis, kā *D. Raugevicius*, rada pārvietošanās brīvības ierobežojumu LESD 21. panta izpratnē (spriedums, 2016. gada 6. septembris, *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 33. punkts).

31 Šāds ierobežojums var tikt attaisnots tikai tad, ja tas ir pamatots ar objektīviem apsvērumiem un ir samērīgs ar valsts tiesībās noteikto leģitīmo mērķi (spriedums, 2016. gada 6. septembris, *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

32 Šajā ziņā Tiesa ir atzinusi, ka mērķis novērst personu, kas izdarījušas noziedzīgu nodarījumu, nesodāmības risku ir uzskatāms par leģitīmu un ar to var tikt attaisnots ierobežojošs pasākums, ar nosacījumu, ka tas ir nepieciešams, lai aizsargātu intereses, ko ar to paredzēts nodrošināt, un vienīgi tad, ja šos mērķus nevar sasniegt ar mazāk ierobežojošiem līdzekļiem (spriedums, 2016. gada 6. septembris, *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 37. un 38. punkts).

33 Tādējādi Tiesa 2016. gada 6. septembra sprieduma *Petruhhin* (C-182/15, EU:C:2016:630) 39. punktā ir nospriedusi, ka izdošana ir procedūra, kuras mērķis ir cīnīties pret tādas personas nesodāmību, kura atrodas citā teritorijā, nevis tajā, kurā tā varbūtēji ir izdarījusi noziegumu. Šajā spriedumā, kurš bija saistīts ar izdošanas lūgumu krimināl vajāšanas veikšanai, Tiesa tajā pašā punktā ir norādījusi, ka valsts pilsoņu neizdošana parasti tiek kompensēta ar dalībvalsts, kurai tiek lūgta izdošana, iespēju uzsākt krimināl vajāšanu pret saviem pilsoņiem par smagiem noziedzīgiem nodarījumiem, kas izdarīti ārpus tās teritorijas, savukārt šai dalībvalstij parasti nav kompetences tiesāt par šādiem nodarījumiem, ja nedz iespējami izdarītā noziedzīgā nodarījuma izdarītājam, nedz cietušajam nav minētās dalībvalsts pilsonības. Tiesa no tā secināja, ka izdošana tādējādi ļauj novērst, ka paliek nesodīti noziedzīgi nodarījumi, ko kādas valsts teritorijā ir izdarījušas personas, kuras ir aizbēgušas no šīs teritorijas.

34 Iesniedzējtiesa tomēr jautā, vai šie apsvērumi ir piemērojami arī tāda izdošanas lūguma gadījumā, kas iesniegts soda izpildes nolūkā.

35 Minētā tiesa ir paudusi šaubas šajā ziņā, norādot, ka – lai arī Eiropas Konvencijas par izdošanu 6. panta 2. punktā ir paredzēta lūguma saņēmējas valsts iespēja uzsākt krimināl vajāšanu pret saviem pilsoņiem, kurus tā neizdod, – tajā nav noteikts, ka valstij, kas atsakās izdot savus pilsoņus, ir jāveic pasākumi, lai izpildītu sodu, ko piemērojusi citas šīs konvencijas līgumslēdzējas valsts tiesa. Minētā tiesa un vairākas valdības, kas iesniegušas apsvērumus Tiesai, arī uzskata, ka jaunas krimināl vajāšanas uzsākšana pret personu, attiecībā uz kuru jau ir bijusi veikta krimināl vajāšana un kura jau ir tikusi notiesāta lūguma iesniedzējā valstī, var būt pretrunā *ne bis in idem* principam, saskaņā ar kuru personu nevar divreiz tiesāt par vienu un to pašu noziedzīgo nodarījumu.

36 Tomēr, lai arī *ne bis in idem* princips, kāds tas ir garantēts valsts tiesībās, var nepieļaut, ka dalībvalsts veic personu, attiecībā uz kurām ir iesniegts izdošanas lūgums soda izpildes nolūkā, krimināl vajāšanu, valsts tiesībās un/vai starptautiskajās tiesībās, lai novērstu risku, ka šādas personas var palikt nesodītas,

tomēr pastāv mehānismi, kas ļauj nodrošināt, ka šīs personas izcieš tām piespriestos sodus tostarp tajā valstī, kuras pilsones tās ir, un tādējādi ar tiem tiek palielinātas šo personu sociālās reintegrācijas iespējas pēc tām piespriesto sodu izciešanas.

37 Tā tas tostarp ir 1983. gada 21. marta Konvencijas par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai gadījumā, kuras līgumslēdzējas puses ir visas dalībvalstis, kā arī Krievijas Federācija. Proti, saskaņā ar šīs konvencijas 2. pantu personai, kura ir notiesāta minētās konvencijas parakstītājvalsts teritorijā, ir iespēja lūgt pārsūtīt to uz tās izcelsmes valsti, lai tur izciestu tai piemēroto sodu, un šīs pašas konvencijas apsvērumos ir norādīts, ka šādas pārsūtīšanas mērķis tostarp ir veicināt notiesāto personu sociālo rehabilitāciju, dodot ārvalstniekiem, kuriem pēc noziedzīga nodarījuma izdarīšanas ir atņemta brīvība, iespēju izciest piespriesto sodu savā sociālajā vidē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2005. gada 20. janvāris, *Laurin Effing*, C-302/02, EU:C:2005:36, 12. un 13. punkts).

38 Turklāt atsevišķas valstis, piemēram, Somijas Republika, ir arī paredzējušas iespēju, ka to pilsoņi var izciest tiem citā valstī piespriestu sodu to teritorijā.

39 Līdz ar to, runājot par izdošanas lūgumu soda izpildes nolūkā, ir jānorāda, pirmkārt, ka, lai arī dalībvalsts, kurai tiek lūgta izdošana, ne vienmēr var uzsākt kriminālvajāšanu pret saviem pilsoņiem, tomēr pastāv mehānismi, kas nodrošina, ka šīs personas var izciest tām piemēroto sodu šīs dalībvalsts teritorijā. Otrkārt un pretēji, izdošana ļauj novērst, ka Savienības pilsoņi, kas nav minētās dalībvalsts pilsoņi, varētu izvairīties no tiem piemērotā soda izpildes.

40 Tā kā izdošana, kā atgādināts šī sprieduma 33. punktā, var novērst dalībvalsts, kas nav lūguma saņēmēja dalībvalsts, pilsoņu nesodāmības risku un tā kā pamatlietā aplūkotajā valsts tiesiskajā regulējumā ir ļauts izdot citu dalībvalstu, kas nav Somijas Republika, pilsoņus, ir jāizvērtē šī tiesiskā regulējuma samērīgums, pārbaudot, vai pastāv pasākumi, kas ļautu tikpat efektīvi sasniegt šo mērķi, bet kas, ņemot vērā visus lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, mazāk aizskartu šo pēdējo minēto pilsoņu pārvietošanās brīvību (spriedums, 2016. gada 6. septembris, *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 41. punkts).

41 Šajā lietā no iesniedzējtiesas nolēmuma izriet, ka *D. Raugevicius* iebilda pret viņa izdošanu, pamatojoties uz to, ka viņš jau ilgstoši dzīvo Somijā un ka viņš ir divu šajā dalībvalstī dzīvojošu bērnu, kuriem ir Somijas pilsonība, tēvs. Šie apstākļi Tiesā notiekošajā tiesvedībā netika apstrīdēti. Līdz ar to nevar tikt izslēgts, ka *D. Raugevicius* varētu tikt uzskatīts par ārvalsts pilsoni, kurš pastāvīgi dzīvo Somijā Likuma par starptautisko sadarbību konkrētu krimināsodu izpildē 3. panta otrās daļas izpratnē.

42 Ja tas tā ir, tad no šīs tiesību normas izriet, ka *D. Raugevicius* varētu izciest viņam Krievijā piespriesto sodu Somijas teritorijā, ja pirmā minētā valsts, kā arī pats *D. Raugevicius* tam piekristu.

43 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības pilsoņa statuss ir paredzēts kā dalībvalstu pilsoņu pamatstatuss (skat. it īpaši spriedumus, 2001. gada 20. septembris, *Grzelczyk*, C-184/99, EU:C:2001:458, 31. punkts; 2011. gada 8. marts, *Ruiz Zambrano*, C-34/09, EU:C:2011:124, 41. punkts, kā arī 2018. gada 5. jūnijs, *Coman* u.c., C-673/16, EU:C:2018:385, 30. punkts).

44 Ikviens Savienības pilsonis tātad var atsaukties uz LESD 18. pantā paredzēto diskriminācijas pilsonības dēļ aizliegumu visos gadījumos, kuri ietilpst Savienības tiesību *ratione materiae* piemērošanas jomā, un šie gadījumi – kā tas ir pamatlietā – ietver ar LESD 21. pantu piešķirtās pamatbrīvības pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā izmantošanu (skat. spriedumus, 2012. gada 4. oktobris, Komisija/Austrija, C-75/11, EU:C:2012:605, 39. punkts, un 2014. gada 11. novembris, *Dano*, C-333/13, EU:C:2014:2358, 59. punkts).

45 Turklāt, lai arī, nepastāvot Savienības tiesību normām, kas reglamentē dalībvalstu pilsoņu izdošanu Krievijai, šādu tiesību normu pieņemšana joprojām ir dalībvalstu kompetencē, tām šī kompetence ir jāīsteno, ievērojot Savienības tiesības, tostarp LESD 18. pantā paredzēto diskriminācijas aizliegumu, kā arī LESD 21. panta 1. punktā garantēto brīvību pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā.

46 Ņemot vērā mērķi novērst nesodāmības risku, Somijas pilsoņi, no vienas puses, un citu dalībvalstu pilsoņi, kuri pastāvīgi dzīvo Somijā un tādējādi ir pierādījuši zināmu integrācijas šīs valsts sabiedrībā līmeni, no otras puses, ir salīdzināmā situācijā (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2009. gada 6. oktobris, *Wolzenburg*, C-123/08, EU:C:2009:616, 67. punkts). Iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai *D. Raugevicius* ietilpst šajā citu dalībvalstu pilsoņu kategorijā.

47 Līdz ar to saskaņā ar LESD 18. un 21. pantu tiek prasīts, lai noteikums, kas aizliedz izdošanu un kas ir piemērojams Somijas pilsoņiem, būtu attiecināms arī uz citu dalībvalstu pilsoņiem, kuri pastāvīgi dzīvo Somijā un attiecībā uz kuriem trešā valsts ir izsniegusi izdošanas lūgumu brīvības atņemšanas soda izpildei, un tie varētu ar tādiem pašiem nosacījumiem kā Somijas pilsoņi izciest sodu Somijas teritorijā.

48 Ja savukārt tāds pilsonis kā *D. Raugevicius* nevar tikt uzskatīts par personu, kas pastāvīgi dzīvo lūguma saņēmējā dalībvalstī, jautājumu par viņa izdošanu reglamentē valsts vai piemērojamās starptautiskās tiesības.

49 Tāpat ir arī jāprecizē, ka – ja lūguma saņēmēja dalībvalsts pēc trešās valsts lūguma plāno izdot citas dalībvalsts pilsoni, pirmajai minētajai dalībvalstij ir jāpārliecinās, ka izdošana neapdraudēs Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, it īpaši tās 19. pantā, garantētās tiesības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 6. septembris, *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, 60. punkts).

50 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka LESD 18. un 21. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja trešā valsts ir iesniegusi lūgumu izdot Savienības pilsoni, kurš ir īstenojis savas tiesības uz brīvu pārvietošanos, nevis lai veiktu kriminālvajāšanu, bet gan lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu, lūguma saņēmējai dalībvalstij, atbilstoši kuras valsts tiesībām ir aizliegts izdot tās pilsoņus soda izpildei ārpus Savienības un ir paredzēta iespēja, ka šāds ārvalstīs piemērots sods var tikt izciests tās teritorijā, attiecībā pret šo Savienības pilsoni, ja viņš pastāvīgi dzīvo tās teritorijā, izdošanas jomā ir jānodrošina tāda pati attieksme kā pret tās pašas pilsoņiem.

Par tiesāšanās izdevumiem

51 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

LESD 18. un 21. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja trešā valsts ir iesniegusi lūgumu izdot Eiropas Savienības pilsoni, kurš ir īstenojis savas tiesības uz brīvu pārvietošanos, nevis lai veiktu kriminālvajāšanu, bet gan lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu, lūguma saņēmējai dalībvalstij, atbilstoši kuras valsts tiesībām ir aizliegts izdot tās pilsoņus soda izpildei ārpus Savienības un ir paredzēta iespēja, ka šāds ārvalstīs piemērots sods var tikt izciests tās teritorijā, attiecībā pret šo Savienības pilsoni, ja viņš pastāvīgi dzīvo tās teritorijā, izdošanas jomā ir jānodrošina tāda pati attieksme kā pret tās pašas pilsoņiem.

[Paraksti]